

Onderwerp Uitvoering Hulppakket Energiekosten, 3.3 fonds voor mkb
ter informatie

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon 14050

Bijlage(n) 0

Ons kenmerk 343603-2023

Datum 08-11-2023

Uw brief van

Uw kenmerk

Geachte lezer,

Inleiding

Voor de invulling van het “Noodpakket Energiekosten en Inflatie, pakket 3.3 fonds voor MKB” hebben we diverse subsidieregelingen en initiatieven opgezet. De regeling “Energiebesparing mkb” is reeds gestart. De overige regelingen beschrijven we in deze brief. Deze initiatieven staan in de startblokken, maar de uitvoering daarvan loopt door in 2024. We vragen uw raad om kennis te nemen van deze ondersteuningsmaatregelen, alle conform de raadsessie van 22 maart 2023 en om in te stemmen met de uitvoering daarvan en de kostendekking uit de Algemene Reserve. Zie daartoe het raadsvoorstel waar deze brief bij hoort.

Achtergrond

Als reactie op de sterk gestegen energiekosten in het najaar van 2022 heeft uw raad op 2 november 2022 een pakket middelen beschikbaar gesteld om bewoners, bedrijven en organisaties tegemoet te komen. Onderdeel van dit “Noodpakket Energiekosten en Inflaties” was pakket 3.3, een fonds voor mkb. Op 22 maart 2023 heeft een raadsessie plaatsgevonden over de invulling daarvan. Het uitgangspunt voor het energiepakket was om op zo kort mogelijke termijn en op een toegankelijke manier de energiekosten van het mkb doelmatig en duurzaam te verlagen. Het georganiseerde bedrijfsleven is vanaf het begin betrokken geweest bij het opzetten van zeven instrumenten binnen het maatregelenpakket.

Lopende maatregelen: regeling Energiebesparing mkb

Het instrument waarmee subsidies voor kleinere verduurzamingsmaatregelen aan mkb'ers worden verleend, hebben we subsidieregeling “Energiebesparing mkb” genoemd. Deze subsidieregeling is al gecommuniceerd, en in aanmerking komende ondernemers hebben in week 42 een brief ontvangen waarmee ze worden uitgenodigd

om deel te nemen. De regeling biedt (nadrukkelijk kleine) mkb'ers in de gemeente Groningen de keuze tussen twee subsidiemogelijkheden die elk een waarde van € 300 vertegenwoordigen. Bij de ene optie krijgen ze bezoek van een energieadviseur die passende energiebesparende maatregelen ter plekke toepast. Bij de andere optie mag de mkb'er voor het genoemde bedrag aan energiebesparende artikelen ophalen bij deelnemende bouwmarkten. Het subsidieproces is sterk vereenvoudigd door het gebruik van de GWS-app. De subsidieregeling heeft een subsidieplafond van € 210.000, en deze kosten worden gedekt uit het Noodpakket Energiekosten en Inflatie, pakket 3.3 fonds voor MKB.

Lopende maatregelen: uitbreiding adviescapaciteit GWS

Van de hierboven genoemde zeven maatregelen zijn er twee al begonnen. Als eerste de uitbreiding van de personele capaciteit van duurzaamheidsplatform Groningen Werkt Slim (een samenwerking van vier bedrijvenverenigingen, de provincie Groningen en de gemeente). De adviseurs van GWS voeren eerstelijns adviesgesprekken met mkb'ers, halen behoeftes op en verwijzen naar de andere beschikbare regelingen en initiatieven. Ervaren adviseurs waren niet onmiddellijk beschikbaar, waardoor de uitbreiding van de adviescapaciteit vertraagd op gang kwam. Inmiddels zijn er al twee medewerkers begonnen, die in 2024 nog worden aangevuld met extra capaciteit en ingehuurde specialisten. De kosten hiervoor bedragen € 195.000 in 2024 en € 175.000 in 2025.

Aankomende maatregelen: Integrale Maatwerkdienstverlening adviestraject mkb

Vanwege diverse gestegen kosten, niet alleen voor energie maar bijvoorbeeld ook voor personeel en inkoop, kijken veel ondernemers opnieuw naar hun bedrijfsmodel. Hun toekomstperspectief is daarbij niet altijd duidelijk. Deze ondernemers benaderen we op twee zeer laagdrempelige manieren. De eerste benadering is middels WIJS Groningen, waar de Gemeente Groningen op dit moment ook al mee samenwerkt. Met de hieronder beschreven maatregel kan WIJS de al bestaande landingsplek voor ondernemers uitbreiden. Dit vormt het startpunt voor een breed palet aan maatwerkondersteuning voor ondernemers. De andere benadering is wanneer ondernemers een aanvraag doen voor de Bijstand voor Zelfstandigen (hierna: BBZ) maar hiervoor (nog) niet in aanmerking komen. Dat zijn veelal ZZP-ers. In veel gevallen hebben deze ondernemers echter wel degelijk veel baat bij een coachingstraject. Beide benaderingen (A en B) beschrijven we hieronder. De ondersteuning die mkb'ers bij beide benaderingen kunnen krijgen, ligt dicht bij elkaar en is onderling afgestemd. In beide gevallen gaat het om een advies- en coachingsaanbod aan ondernemers in zwaar weer, en niet om een subsidieregeling.

A: Ondernemerssteunpunt WIJS Groningen

Veel ondernemers, met name kleinere, weten bij problemen niet goed waar ze terecht kunnen voor hulp. WIJS Groningen wil samen met de BBZ, EZ en een aantal coachende, ervaren ondernemers deze doelgroep helpen. Hiervoor wordt een landingsplek gecreëerd voor ondernemers in zwaar weer. Op deze landingsplek wordt de laagdrempeligheid van WIJS gecombineerd met de gespecialiseerde ondernemerskennis van sterke ondernemers en de BBZ. Studenten van de Hanzehogeschool (o.a. bedrijfskunde en accountancy) gaan onder begeleiding van

professionals van WIJS inzichtelijk maken hoe de onderneming er daadwerkelijk voor staat, waarna er in een maatwerktraject met andere ondernemers en de BBZ besproken wordt of de onderneming nog levensvatbaar is en hoe de ondernemer zijn situatie kan verbeteren

Op een kleinere schaal (in enkele wijken) biedt WIJS de hierboven beschreven ondersteuning al aan. Met een budget van € 50.000 voor één jaar (heel 2024) kan deze aanpak worden opgeschaald ten behoeve van ondernemers in de gehele gemeente. Bovendien kan de ondersteuning ná het eerste gesprek worden uitgebreid van het huidige palet dienstverleners (o.a. BBZ) naar een breder, nog beter passend aanbod.

B: Coachingstrajecten mkb

Tijdens corona is door de gemeente de Tijdelijke Overbruggingsregeling Zelfstandig Ondernemers (TOZO) uitgevoerd. Als onderdeel daarvan bood de gemeente Groningen tevens heroriëntatietrajecten aan aan mkb. Deze trajecten waren ook toegankelijk voor ondernemers die niet in aanmerking kwamen voor TOZO. Het Rijksbudget voor deze trajecten is begin 2023 sterk gereduceerd, maar de trajecten waren zeer waardevol, bleek uit evaluatie. De trajecten voorzagen in diverse scenario's, bijvoorbeeld versterking van het bestaande bedrijf, maar ook begeleiding bij bedrijfsbeëindiging en hulp bij schulden.

Deze coachingstrajecten gaan we voortzetten, met dezelfde bewezen aanbieders als tot nu toe. Gebaseerd op het aantal aangeboden trajecten in 2022, verwachten we ca. 100 aanvragen in 2023 en 2024. De kosten per aangeboden traject variëren van € 600 tot € 1.000, afhankelijk van de coachingsvraag.

Het gaat hierbij om kwetsbare ondernemers in de gemeente Groningen, veelal zzp'ers, die een inkomen hebben rond het minimum of die door (te) veel verplichtingen geen financiële buffers hebben. Ze komen in beeld bij de gemeente bij hun aanvraag voor de BBZ, maar komen daar (nog) niet voor in aanmerking. Ze dreigen daardoor qua ondersteuning tussen wal en schip te vallen. Voor deze groep hebben andere subsidiemogelijkheden voor externe coaching een te hoge drempel vanwege de verplichte eigen bijdrage. In de meeste gevallen gaat het hierbij om zzp'ers.

Tijdens dit traject wordt samen met de ondernemer onderzocht of voortzetting van het bedrijf zinvol is. Is dat het geval, dan zal de ondernemer advies op maat ontvangen omtrent het optimaliseren van de bedrijfsvoering in de breedste zin van het woord. Dat kan bijvoorbeeld zijn middels adviezen over kostenbeheersing, verbeterde administratie, marketing, een koerswijziging binnen het bedrijf etc. Het kan echter ook betekenen dat de ondernemer het advies krijgt om zijn bedrijf te beëindigen. In dat geval zal hij begeleid worden bij een verantwoorde bedrijfsbeëindiging en zullen de mogelijkheden richting een baan in loondienst worden onderzocht. Voor deze begeleiding naar loondienst hebben we binnen onze gemeente expertise in huis die zal worden ingezet.

De bedrijven die voor dit traject in aanmerking komen, krijgen dit aangeboden wanneer ze niet aan de voorwaarden voor BBZ voldoen, maar een stabiel toekomstperspectief ontbreekt.

Vanwege de aard van de doelgroep, bieden we deze coachingstrajecten aan als advies, en niet als subsidieregeling. Hiervoor is een budget gemoeid van € 100.000, waarmee we maximaal circa 100 mkb'ers kunnen helpen.

Aankomende maatregel: Specialistisch Energie Advies Bedrijven

De hierboven genoemde regeling Energiebesparing mkb is nadrukkelijk bedoeld voor de kleinere ondernemers, met veelal een relatief laag energieverbruik. Voor de categorie bedrijven die daar buiten valt, hebben we de regeling "Specialistisch Energie Advies Bedrijven". Deze subsidieregeling heeft als doel om Groningse bedrijven met specifieke onderzoeken inzicht te geven in de haalbaarheid van CO2 beperkende maatregelen. Het gaat hierbij om bovenwettelijke maatregelen bij fysiek in Groningen gevestigde bedrijven, met een focus op mkb. Er wordt subsidie verstrekt voor de kosten van extern, specialistisch onderzoek, van maximaal 50% van de subsidiabele kosten, tot € 7.500 per aanvraag. Er kan bijvoorbeeld onderzoek worden gedaan naar het delen van proceswarmte of de overstap naar CO2-koeling. Bij de subsidieaanvraag moet een offerte voor het onderzoek, uit te voeren door een externe maar lokale adviespartij, worden bijgevoegd. Voor deze regeling is een budget beschikbaar van € 100.000. Er is door de adviseurs van GWS al begonnen met de werving van potentiële pilot-bedrijven, en de eerste casus is inmiddels aangedragen.

Aankomende maatregel: Subsidie Verduurzaming Bedrijfspanen met een gemeentelijk Monumentenstatus

Doel van deze subsidie is om de verduurzaming van bedrijfspanen met een gemeentelijk monumentstatus financieel te ondersteunen. Het verduurzamen van een monument is over het algemeen kostbaarder dan het verduurzamen van een regulier pand. De subsidie is bedoeld om tegemoet te komen in deze meerkosten. Voorbeelden hiervan zijn het plaatsen van dun dubbel glas of aansluiting van isolatielagen op monumentale bouwonderdelen. Voor de subsidie komen alleen de maatregelen aan het gebouw zelf in aanmerking (gebouwgebonden energetische maatregelen). De subsidie bedraagt 40% van de totale verduurzamingskosten, uitgaande van de daadwerkelijk gemaakte kosten, met een maximum van € 15.000 per pand. De aanvrager kan zaakgerechtigde of eigenaar van het bedrijfspan zijn. Elke pandeigenaar kan één aanvraag doen, ongeacht het totale aantal monumenten in portefeuille. Daarmee voorkomen we dat grote vastgoedpartijen meerdere aanvragen doen en bevoordelen we kleine verhuurders. Verhuurders doen duurzame investeren in hun pand, huurders profiteren van de daardoor lagere energiekosten (split incentive).

Van belang is dat het monument door de verduurzamingsmaatregelen zo min mogelijk wordt aangetast. Daarom dienen de aanvragers eerst een monumentenduurzaamheidsadvies in te winnen bij een erkende adviseur en op basis daarvan een maatregelenpakket samen te stellen. De kosten van de duurzaamheidsscan worden volledig vergoed wanneer de verduurzaming daadwerkelijk plaatsvindt. Deze scan moet de kwaliteit van de maatregelen borgen. Ook kan het zijn dat er een architect ingeschakeld moet worden. Dergelijke planvoorbereidingskosten komen in aanmerking voor 40% subsidie. Dit proces, inclusief bijvoorbeeld ook de (ver)bouwen offerteaanvragen bij monumenten, kan vaak enkele maanden in beslag nemen. Deze regeling start daarom zo snel mogelijk, vanaf 1 januari 2024, waarbij de uitvoering doorloopt tot in 2025.

De termijn voor aanvragen eindigt op 31 december 2024, of wanneer het budget volledig benut is. Het totale budget voor de regeling Subsidie Verduurzaming Bedrijfspanen met een gemeentelijke Monumentenstatus bedraagt € 300.000, waarvan € 270.000 voor de daadwerkelijke subsidies.

Aankomende maatregel: Vervolgonderzoek lokale restwarmteuitwisseling

Uit eerder onderzoek in opdracht van Groningen Stroomt Door is gebleken dat er behoefte is aan, en potentie voor, de uitwisseling van restwarmte op lokale schaal. Daarbij valt te denken aan het inzetten van de warmte die bij productieprocessen ontstaat voor de verwarming van een naastgelegen kantoorpand. Met het uit te voeren onderzoek wordt in kaart gebracht welke uitwisselmogelijkheden er zijn, welke besparingspotentie dit biedt, en welke vervolgstappen en kosten nog gemaakt moeten worden. Dit onderzoek kost € 25.000 en vindt plaats in 2024.

Financiën

Alle al lopende, en de hier genoemde maatregelen die op korte termijn gaan starten, vallen inhoudelijk binnen het door uw raad voorgegeven kader van de “Noodpakket Energiekosten en Inflatie, pakket 3.3 fonds voor MKB”. Enkele van de deze maatregelen vergen een langere voorbereiding of er is sprake van een tijdsintensief proces, bijvoorbeeld de offerteaanvragen bij de monumentenregeling, waardoor de looptijd van de regeling of de uitvoering daarvan doorloopt in 2024. Uw raad heeft de budgetten voor het Noodpakket Energiekosten en Inflatie, pakket 3.3 fonds voor MKB, tot en met boekjaar 2023 beschikbaar gesteld. Volgens ons kader Resultaatbepaling en Resultaatbestemming kan dit budget niet doorgeschoven worden naar 2024. Om de activiteiten in 2024 wel uit te kunnen voeren zoals beschreven en afgestemd is een dekking uit de Algemene Reserve (AR) noodzakelijk. Het gaat om de volgende bedragen:

- Capaciteitsuitbreiding GWS: € 195.000 in 2024 en € 175.000 in 2025
- Integrale Maatwerkdienstverlening adviestraject mkb: € 150.000
- Specialistisch Energie Advies Bedrijven: € 100.000
- Subsidie Verduurzaming Bedrijfspanen met een gemeentelijke Monumentenstatus: € 300.000
- Vervolgonderzoek lokale restwarmteuitwisseling: € 25.000

In totaal € 945.000. De hoogte van de budgetten en de inhoud van de initiatieven zijn in lijn met de door de raad geschetste kaders uit het Noodpakket. We wijzen er nadrukkelijk op dat de hoogte van de door de raad beschikbaar gestelde budgetten niet wordt overschreden; slechts een verlenging van de looptijd is nodig.

Conclusie en advies

Alle hierboven genoemde maatregelen en initiatieven zijn in lijn met het Noodpakket. Ze zijn allemaal bedoeld om het energieverbruik, en daarmee ook de CO₂-uitstoot en de energierekening van de ondernemer structureel en duurzaam te verlagen. De focus ligt hoofdzakelijk op de kleinere ondernemers onder de Groningse mkb'ers en alle initiatieven zijn zo laagdrempelig mogelijk gehouden. Bij de uitvoering blijven we binnen de door uw raad ter beschikking gestelde budgetten, maar om praktische redenen loopt de uitvoering van enkele initiatieven door in 2024.

Volgvel 5

We adviseren daarom om kennis te nemen van de hierboven beschreven uitvoering van het Noodpakket en te besluiten om de kosten voor deze initiatieven te dekken uit de Algemene Reserve.

Wij vertrouwen erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

burgemeester,
Koen Schuiling

secretaris,
Christien Bronda

Deze brief is elektronisch aangemaakt en daarom niet ondertekend.